

มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว (Tourist Boat Standard)

กรมการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- ชื่อหนังสือ : มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว
- ISBN : 978-616-297-031-3
- พิมพ์ครั้งที่ 3 : มิถุนายน 2556
- จำนวนพิมพ์ : 500 เล่ม
- จัดพิมพ์โดย : สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โทร. 0-2219-4010-17
โทรสาร 0-2215-8848
- พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [5609-202/500]
โทร. 0-2215-3612, 0-2218-3557, 0-2218-3563
นางศรีนทิพย์ นิมิตรมงคล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
<http://www.cuprint.chula.ac.th>

คำนำ

การท่องเที่ยวทางเรือเป็นกิจกรรมหนึ่งในรายการนำเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างชาติ ด้วยจุดขายที่โดดเด่นในด้านวัฒนธรรม โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำ ทัศนียภาพที่งดงาม รวมถึงรูปแบบการท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาไปอย่างหลากหลาย ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมีการกิจหลักในการพัฒนาการบริการท่องเที่ยว จึงได้จัดทำมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยวขึ้น เพื่อใช้ในการตรวจประเมิน และยกระดับคุณภาพการให้บริการเรือรับจ้างนำเที่ยวในประเทศไทย

สำหรับมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยวฉบับนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนา และยกระดับการบริการเรือรับจ้างนำเที่ยวของผู้ประกอบการหรือสถานประกอบการ เพื่อเข้าสู่มาตรฐาน

กรมการท่องเที่ยว ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและกรุณาสละเวลาให้กับการจัดทำมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว ฉบับนี้จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

กรมการท่องเที่ยว
มิถุนายน 2556

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	1
บทที่ 2 มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว	2
ขอบข่าย	2
นิยามเรือรับจ้างนำเที่ยว	2
บทที่ 3 กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว	4
บทที่ 4 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว	9
โครงสร้างมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว	9
การกำหนดน้ำหนักหมวด และคะแนนของตัวชี้วัด	9
การให้ระดับคะแนน และการประเมินผล	10
บรรณานุกรม	12
ภาคผนวก ก มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว	14

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ โดยมีธุรกิจหลัก ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจเดินทางระหว่างประเทศ และธุรกิจรอง ได้แก่ ธุรกิจการจำหน่ายของที่ระลึก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจเดินทางในประเทศ รวมทั้งยังเป็นธุรกิจที่กระตุ้นอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ ซึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชากรในระดับรากหญ้า

การท่องเที่ยวทางเรือเป็นอีกกิจกรรมหนึ่ง ในรายการนำเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างชาติ ด้วยจุดขายที่โดดเด่นในด้านวัฒนธรรม โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตชุมชน ริมน้ำ ทศนียภาพที่งดงาม รวมถึงรูปแบบการท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาไปอย่างหลากหลาย แต่ก็มีอุปสรรคในการพัฒนาขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวของไทย คือปัญหาวงจรกับดักราคาต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง โดยการใช้การลดราคาและคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญ เนื่องจากการขาดการกำหนดมาตรฐานของสินค้าและบริการ รวมทั้งขาดระบบการติดตามและควบคุมให้ผู้ประกอบการรักษามาตรฐานของสินค้าและบริการตามที่กำหนดไว้

ดังนั้น กรมการท่องเที่ยว จึงกำหนดมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว เพื่อใช้เป็นแนวทางการให้บริการให้อยู่ในระดับที่มีคุณภาพและอยู่ในระดับมาตรฐาน โดยต้องการให้เป็นมาตรการหนึ่งเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการจัดทำมาตรฐานนี้ มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีการตรวจประเมิน จัดระดับ และยกระดับคุณภาพมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยวในประเทศไทย
2. เสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
3. เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือ ให้กับนักท่องเที่ยว

บทที่ 2

มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว

หลักเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการพิจารณา

มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย : มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว มีรายละเอียดประกอบ ดังนี้

ขอบข่าย

มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว ครอบคลุมเฉพาะ

1.1 ด้านเนื้อหา การจัดทำมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว ใช้กรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพ มาตรฐานเป็นแนวทางการตรวจประเมิน ซึ่งมีจำนวน 8 องค์ประกอบ

1.1.1 สภาพทางกายภาพ

1.1.2 บุคลากร

1.1.3 คุณภาพการให้บริการของพนักงาน

1.1.4 ความเป็นธรรมในการให้บริการของผู้ประกอบการ และพนักงาน

1.1.5 สิทธิมนุษยชน

1.1.6 มาตรการเกี่ยวกับเรือ

1.1.7 มาตรการเกี่ยวกับแผนและกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.1.8 มาตรการเกี่ยวกับกิจกรรมที่สอดคล้องกับสังคมและชุมชน

ทั้งนี้ โครงสร้างของ 8 องค์ประกอบ จะประกอบด้วย 17 เกณฑ์ 59 ตัวชี้วัด

1.2 ด้านพื้นที่ เป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำทั่วประเทศ

1.3 ด้านกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ประกอบการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้บริการเรือรับจ้างนำเที่ยว

นิยามเรือรับจ้างนำเที่ยว

เรือรับจ้างนำเที่ยว หมายถึง เรือบรรทุกคนโดยสารที่แล่นในลำน้ำ หรือทะเล ประกอบด้วย 3 ประเภท ได้แก่ เรือกลลำน้ำ และเรือกลเดินทะเลเฉพาะเขต หรือเรือโดยสารประเภทอื่นๆ ที่ได้รับการจดทะเบียนให้บรรทุกคนโดยสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเที่ยว

เรือรับจ้างนำเที่ยว ตามมาตรฐานนี้ แบ่งเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนการบรรทุกทุกคนโดยสาร
ดังนี้

- (1) เรือขนาดเล็ก บรรทุกทุกคนโดยสารไม่เกิน 15 คน
- (2) เรือขนาดกลาง บรรทุกทุกคนโดยสารจำนวน 16-70 คน
- (3) เรือขนาดใหญ่ บรรทุกทุกคนโดยสารจำนวน 71-150 คน

บทที่ 3

กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว

กรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว ที่ใช้เป็นแนวทางในการตรวจประเมินมาตรฐาน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 17 เกณฑ์ 59 ตัวชี้วัด รวมทั้งแนวทางปฏิบัติและรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 สภาพทางกายภาพ เกณฑ์ประกอบด้วย

1. **ตัวเรือ** มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้
 - 1.1 มีใบอนุญาตให้ใช้เรือ ที่ออกโดยกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
 - 1.2 มีป้ายบอกชื่อหรือสัญลักษณ์ พร้อมเลขทะเบียนของเรือแสดงไว้อย่างชัดเจน
 - 1.3 มีทางขึ้น-ลงเรือกว้างไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร และไม่มีสิ่งกีดขวาง สามารถใช้
ได้สะดวก
 - 1.4 มีป้ายระบุจำนวนผู้โดยสารแสดงไว้อย่างชัดเจน
 - 1.5 มีป้ายแนะนำการปฏิบัติตนขณะโดยสาร และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการใช้
อุปกรณ์ช่วยชีวิตแสดงไว้อย่างชัดเจน
 - 1.6 มีเครื่องหมายกำหนดแนวบรรทุก (Load Line) แสดงไว้อย่างชัดเจน และบรรทุก
ไม่เกินแนว
 - 1.7 มีพื้นที่เก็บสัมภาระผู้โดยสารไม่น้อยกว่า 0.50 ลบ.ม. ต่อ 1 คน และใช้อุปกรณ์
ผูกมัดอย่างแน่นหนา ใช้งานสะดวก
 - 1.8 มีห้องน้ำ-ส้วมถูกสุขลักษณะ ที่สามารถใช้อย่างสะดวก ปลอดภัย อย่างน้อย
1 ห้อง
 - 1.9 เป็นพื้นที่ปลอดบุหรี่ หรือแยกพื้นที่สูบบุหรี่ ซึ่งมีการระบายอากาศที่ดี พร้อมแสดง
เครื่องหมายไว้อย่างชัดเจน
 - 1.10 มีอุปกรณ์สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 - 1.11 ติดตั้งโคมไฟเดินเรือ และไฟอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ในลักษณะที่ปลอดภัย
และใช้ได้ดี
 - 1.12 ตัวเรือสามารถพนักน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบระบายอากาศที่ใช้งานได้ดี
 - 1.13 มีการจัดเก็บเชื้อเพลิงอย่างเหมาะสม และปลอดภัย

2. อุปกรณ์ช่วยชีวิต มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชีวิต ดังนี้

2.1 มีพวงชูชีพ เสื้อชูชีพ หรือเบาะนั่งที่มีลักษณะ และคุณสมบัติเป็นเครื่องชูชีพที่ใช้งานได้ดี ครอบคลุมจำนวนผู้โดยสารตามข้อบังคับว่าด้วยการตรวจเรือกำหนด จัดวางอยู่ในจุดที่เหมาะสม พร้อมใช้งานทุกชั้น

2.2 พวงชูชีพ หรือเสื้อชูชีพ หรือเบาะนั่งที่มีลักษณะ และคุณสมบัติเป็นเครื่องชูชีพที่ใช้งานได้ดี มีชื่อเรือหรือเลขทะเบียนเรือที่อุปกรณ์ช่วยชีวิตทุกชิ้น

2.3 มีน้ำยาดับเพลิงประจำเรือที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมจำนวนข้อบังคับว่าด้วยการตรวจเรือกำหนด ติดตั้งไว้ในจุดที่เหมาะสมพร้อมใช้งาน และมีชื่อเรือ หรือเลขทะเบียนเรือแสดงไว้อย่างชัดเจน

2.4 หากมีห้องโดยสาร ที่เป็นช่องกระจกต้องสามารถเปิด-ปิดได้สะดวก และมีขนาดไม่น้อยกว่า 0.50 x 0.50 เมตร กรณีห้องโดยสารที่มีช่องกระจกที่ไม่สามารถเปิด-ปิดได้ ต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า 0.50 x 0.50 และ ต้องมีค้อนติดตั้งไว้ทุกระยะ 2 เมตร

2.5 มียาสามัญประจำบ้าน และชุดปฐมพยาบาลที่มีคุณภาพ จัดเตรียมไว้ใน จุดที่เหมาะสม พร้อมใช้งาน และไม่หมดอายุ

2.6 มีน้ำดื่มที่สะอาดสำรองไว้ไม่น้อยกว่า 1 ลิตร ต่อ ผู้โดยสาร 1 คน

องค์ประกอบที่ 2 บุคลากร เกณฑ์ประกอบด้วย

1. คนขับ (ผู้ควบคุมเรือ/นายท้ายเรือ) และช่างเครื่อง มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชีวิต ดังนี้

1.1 มีความรู้ ความสามารถ และมีประกาศนียบัตรที่ไม่หมดอายุ ตามขนาด ประเภท และเขตการเดินเรือแสดงพร้อมกัปตันประจำตัวที่ออกโดยหน่วยงานราชการ (ในกรณีที่คนขับเรือ และช่างเครื่องเป็นคนเดียวกัน จะต้องมียบัตรประจำตัวที่ออกโดยหน่วยงานราชการทั้ง 2 ประเภท)

1.2 มีความสามารถศึกษาสภาพกระแส น้ำ สภาพท้องน้ำและบนน้ำของสถานที่ต่างๆ ตลอดระยะทางที่เรือต้องผ่านไป

1.3 ตรวจสอบสภาพตัวเรือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ ก่อนออกเรือทุกครั้ง

1.4 ไม่ขับขีเรือด้วยความประมาท และไม่ดื่มสุรา เสพของมึนเมา หรือสารเสพติด ขณะควบคุมเรือ

2. คนขับ (ผู้ควบคุมเรือ/นายท้ายเรือ) ช่างเครื่องและพนักงาน มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชีวิต ดังนี้

2.1 บันทึกจำนวนหรือรายชื่อผู้โดยสารให้ครบถ้วนทุกครั้งที่ออกเรือ และควบคุมไม่ให้ปริมาณผู้โดยสาร และสัมภาระเกินที่กำหนด

2.2 แนะนำตน และชี้แจงการปฏิบัติตนขณะโดยสาร และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการใช้อุปกรณ์ช่วยชีวิตอย่างคร่าวๆแก่ผู้โดยสารทุกครั้ง

2.3 แจ้งผู้โดยสารล่วงหน้าทุกครั้งที่เรือจะผ่านบริเวณ หรือสภาพภูมิอากาศที่อันตราย และแนะนำการเตรียมตัวเพื่อความปลอดภัย

2.4 ว่ายน้ำได้ สามารถช่วยเหลือและปฐมพยาบาลผู้โดยสารได้

2.5 มีช่างเครื่องยนต์ประจำเรืออย่างน้อย 1 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประกาศนียบัตรที่ใหม่หมดอายุ ตามขนาด ประเภท และเขตการเดินเรือ แสดงพร้อมกับบัตรประจำตัวที่ออกโดยหน่วยงานราชการ

2.6 มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ คอยให้ความช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารภายในเรือ หรือบริเวณท่าเทียบเรือ อย่างน้อย 1 คน

3. เจ้าของเรือและผู้ประกอบการ มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

3.1 จัดทะเบียนเรือ และ/หรือมีใบอนุญาตใช้เรืออย่างถูกต้อง และไม่หมดอายุ (ทุกปี)

3.2 ตรวจสอบสภาพตัวเรือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ ตามระยะเวลาที่กำหนด (ทุกปี)

3.3 ส่งเสริมให้มีการอบรม การปฏิบัติในกรณีฉุกเฉินต่างๆอย่างสม่ำเสมอ (ทุกปี)

3.4 ทำประกันภัยสำหรับผู้โดยสาร (หรือโดยผู้ประกอบการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางครั้งนั้น) ตามจำนวนที่อนุญาตให้บรรทุกได้ โดยวงเงินประกันไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ. ประกันภัยบุคคลที่ 3 (ทุกปี)

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการให้บริการของพนักงาน เกณฑ์ประกอบด้วย

1. ด้านบุคลิกภาพ มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

1.1 ปฏิบัติตน และสนทนาอย่างสุภาพ และเป็นมิตรต่อผู้โดยสาร

1.2 แต่งกายสุภาพ สะอาด มีสัญลักษณ์แสดงความเป็นพนักงานประจำเรือที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน

2. ด้านทักษะ มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 มีทัศนคติ และทักษะที่ดีในการทำงาน สามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ เส้นทาง และเกร็ดอื่นๆ ของสถานที่ที่นำเที่ยว ตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ

2.3 สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ

องค์ประกอบที่ 4 ความเป็นธรรมในการให้บริการของผู้ประกอบการ และพนักงาน เกณฑ์ประกอบด้วย

1. ด้านกฎหมาย มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

- 1.1 ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายการคมนาคมทางน้ำอย่างเคร่งครัด
- 1.2 ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเคร่งครัด

2. ด้านจริยธรรมและศีลธรรม มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

- 2.1 รักษาความมั่นคงปลอดภัยในการให้บริการ เช่น อัตราค่าบริการ การนัดหมาย เป็นต้น
- 2.2 มีความยืดหยุ่นในการให้บริการในกรณีที่ผู้โดยสารร้องขอ และไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

องค์ประกอบที่ 5 สิทธิมนุษยชน เกณฑ์ประกอบด้วย

1. ผู้ประกอบการ มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

- 1.1 ปฏิบัติตามที่กฎหมายแรงงานกำหนด เรื่องค่าจ้าง และสวัสดิการ
- 1.2 ไม่ใช่แรงงานเด็ก สตรี และต่างชาติอย่างผิดกฎหมาย

2. ผู้ประกอบการและพนักงาน มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

- 2.1 ไม่สนับสนุนให้มีการขายบริการทางเพศ เล่นการพนัน หรือกิจกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี
- 2.2 ให้บริการอย่างเท่าเทียมกันทุกเชื้อชาติ ศาสนา
- 2.3 คำนึงถึงความสะอาดปลอดภัยของคนพิการ คนชรา เด็ก และสตรีมีครรภ์

องค์ประกอบที่ 6 มาตรการเกี่ยวกับเรือ เกณฑ์ประกอบด้วย

1. การใช้ทรัพยากร และการรักษาสภาพแวดล้อม มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

- 1.1 ลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรต่อสภาพแวดล้อม เช่น ถุงพลาสติก กระจกโหลหะ เป็นต้น
- 1.2 มีการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสีย ทั้งบนเรือและแหล่งท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 มีการป้องกันเขม่าควัน และน้ำมันจากเรือให้อยู่ในปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อม
- 1.4 มีการป้องกันเสียงดังรบกวนจากเครื่องยนต์ และกิจกรรมนันทนาการให้อยู่ในระดับที่ไม่รบกวนต่อสภาพแวดล้อม

1.5 กรณีแล่นเรือในช่วงกลางคืน ไม่ใช่แสงสว่างในลักษณะที่รบกวนต่อสภาพแวดล้อม

2. การควบคุม มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 ระมัดระวังไม่ให้เกิดการทำลาย หรือรบกวนสัตว์น้ำ พืชพรรณ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น แนวปะการัง ป่าชายเลน หินงอกหินย้อย เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 7 มาตรการเกี่ยวกับแผนและกิจกรรมการท่องเที่ยว เกณฑ์ประกอบด้วย

1. แผนการนำเที่ยว มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

1.1 จัดโปรแกรม และสถานที่การนำเที่ยวให้สอดคล้องกับฤดูกาล และตารางน้ำขึ้น-ลง หลีกเลี่ยงฤดูกาลผสมพันธุ์ และวางไข่ของสัตว์น้ำ

2. กิจกรรมการท่องเที่ยว มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 จัดให้มีกิจกรรม การให้ความรู้ หรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบนิเวศ ตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ เช่น เก็บขยะริมหาด ปลูกกล้าไม้ชายเลน เป็นต้น

2.2 ไม่สนับสนุนให้มีการทำลายระบบนิเวศ เช่น เก็บเปลือกหอย ปะการัง หรือปลาสวยงาม เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 8 มาตรการเกี่ยวกับกิจกรรม เกณฑ์ประกอบด้วย

1. การสนับสนุน มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

1.1 อนุรักษ์ และสนับสนุนสิ่งที่ดึงดูดของชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วม มีแนวปฏิบัติและรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 สร้างความเข้าใจ และให้ความร่วมมือกับชุมชน เช่น เข้าร่วมกับองค์กรของพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

2.2 เสริมสร้างกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์ร่วมกัน เช่น การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

บทที่ 4

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว

โครงสร้างมาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว

ขนาดของเรือ	จำนวน			
	หมวด	องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด
ขนาดเล็ก	3	7	15	42
ขนาดกลาง	4	8	17	53
ขนาดใหญ่	4	8	17	59
รวม	4	8	17	59

หมายเหตุ : เรือรับจ้างนำเที่ยวขนาดเล็ก เว้นการประเมินมาตรฐาน
ในหมวดที่ 4. ด้านความสอดคล้องกับสังคม และชุมชน

การกำหนดน้ำหนักหมวด และคะแนนของตัวชี้วัด

ก) การกำหนดน้ำหนักของแต่ละหมวด พิจารณาจาก

1. เป็นองค์ประกอบ หรือกิจกรรมเสริม
 - เพื่อสนับสนุนความพร้อมในการให้บริการพื้นฐาน
 - เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ด้านนันทนาการ
 - เพื่อเป็นทางเลือกที่แตกต่างออกไป
 - เพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
2. เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งมีผลกับสภาพแวดล้อมในวงกว้าง ทั้งทางกายภาพ และสังคม
3. เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นต้องมี
 - สอดคล้องกับกฎหมายด้านความปลอดภัย และสุขอนามัยส่วนรวม
 - ส่งเสริมบุคลิกภาพ ความสามารถ และการให้บริการของพนักงานโดยตรง

- ต้องใช้งบประมาณ เทคโนโลยี บุคลากรระดับสูง และใช้ระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างมาก ในการดำเนินการ

ข) การกำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละตัวชี้วัด พิจารณาจาก

1. เป็นองค์ประกอบย่อย ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ (หรือมีผลกระทบไม่มากนัก) ต่อการให้บริการพื้นฐาน สามารถดำเนินการ หรือปรับปรุงได้ทันที ด้วยงบประมาณไม่มาก และกระบวนการที่ไม่ยุ่งยาก

2. เป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีผลกระทบต่อการให้บริการพื้นฐานมาก โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย และสุขอนามัย ควรต้องดำเนินการ หรือปรับปรุง เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยเร็ว

3. เป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ การให้บริการพื้นฐาน และส่วนรวมมาก โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย สุขอนามัย กฎหมาย สภาพแวดล้อม และสังคม หรือเป็นองค์ประกอบที่มีองค์ประกอบย่อยค่อนข้างมาก และหลากหลาย ควรต้องดำเนินการ หรือปรับปรุง เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้โดยเร็ว ด้วยกระบวนการ และบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และอย่างยั่งยืน

การให้ระดับคะแนน และการประเมินผล

ค) ระดับคะแนนของแต่ละดัชนี

ในหมวดที่ 1. เรื่องความปลอดภัย ได้ยึดตามประกาศ และข้อกำหนดของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต้นที่เรือรับจ้างนำเที่ยวทุกประเภท ควรต้องปฏิบัติตามอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเกณฑ์บังคับ จึงกำหนดให้มีระดับคะแนนที่แตกต่างกันเพียง 2 ระดับ ได้แก่

- 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีให้ตรวจ หรือไม่ผ่านเกณฑ์
- 3 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์อย่างสมบูรณ์

สำหรับหมวดอื่นๆ เป็นเรื่องคุณภาพของการบริการ จึงกำหนดให้มีระดับคะแนนที่แตกต่างกัน 4 ระดับ ได้แก่

- 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีให้ตรวจ หรือไม่ผ่านเกณฑ์
- 1 คะแนน หมายถึง พอใช้
- 2 คะแนน หมายถึง ดี
- 3 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์อย่างสมบูรณ์

ง) การคิดคะแนนมาตรฐานเรีอรับจ้างนำเที่ยว

$$D = \sum \{ [\sum (A \times B)] \times C \}$$

ความหมายของสัญลักษณ์

- D หมายถึง คะแนนรวมทั้งหมดที่ได้
A หมายถึง ระดับคะแนนที่ได้ในแต่ละดัชนีชี้วัด
B หมายถึง น้ำหนักคะแนนของแต่ละตัวชี้วัด
C หมายถึง น้ำหนักหมวดของแต่ละหมวด
 \sum หมายถึง ผลรวม

จ) การประเมินผล

ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมมากกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวมของแต่ละประเภท

ไม่ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมไม่ถึงร้อยละ 80 ของคะแนนรวมของแต่ละประเภท

ต้องทำการปรับปรุง และนัดหมายเพื่อตรวจประเมินซ้ำ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การประชุมเรื่อง การแก้ไขปัญหา และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวทางเรือ และกักตักคาร์บอนในแม่น้ำลำคลอง. กรุงเทพฯ : 2534.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการการพัฒนาบริการท่องเที่ยวรายงานฉบับสมบูรณ์. โดยบริษัท คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด. กรุงเทพฯ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทรในประเทศไทย (รายงานฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 2545.
- ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในการจัดการนันทนาการ และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.
- ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ยศ ลันตสมบัติ และคณะผู้วิจัย. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ : ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการจัดการทรัพยากร. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์นพบุรีการพิมพ์, 2544.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. เอกสารประกอบการบรรยาย หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. 2545.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. รายงานขั้นสุดท้าย การศึกษาแนวทางการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำ ประเภทแม่น้ำลำคลอง (กรุงเทพมหานครและภาคกลาง). กรุงเทพฯ : 2533.
- เสาวภา มีถาวรกุล. จิตวิทยาบริการ และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
มาตรฐานเรือรับจ้างน้ำเที่ยว (ขนาด เล็ก, กลาง และ ใหญ่)

องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด	ลำดับที่ ตัวชี้วัด	ประเภทเรือ		
				เล็ก	กลาง	ใหญ่
หมวดที่ 1. ความปลอดภัย (x 3)						
1. สภาพทาง กายภาพ	1.1 เรือ	1. มีใบอนุญาตให้ใช้เรือ ที่ออกโดยกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี *	1*	/	/	/
		2. มีป้ายบอกชื่อหรือสัญลักษณ์ พร้อมเลขทะเบียนของเรือแสดงไว้อย่างชัดเจน *	2*	/	/	/
		3. มีทางขึ้น - ลงเรือกว้างไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร และไม่มีสิ่งกีดขวาง สามารถใช้ได้สะดวก	3	-	-	/
		4. มีป้ายระบุน้ำหนักผู้โดยสารแสดงไว้อย่างชัดเจน *	4*	/	/	/
		5. มีป้ายแนะนำการปฏิบัติตนขณะโดยสาร และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการใช้อุปกรณ์ช่วยชีวิตแสดงไว้อย่างชัดเจน	5	-	/	/
		6. มีเครื่องหมายกำหนดแนวบรรทุก (Load Line) แสดงไว้อย่างชัดเจน และบรรทุกไม่เกินแนว หมายเหตุ***	6	-	-	/
		7. มีพื้นที่เก็บสัมภาระผู้โดยสารไม่น้อยกว่า 0.50 ลบ.ม. ต่อ 1 คน และใช้อุปกรณ์ผูกมัดอย่างแน่นหนา ใช้งานสะดวก	7	-	-	/
		8. มีห้องน้ำ - ส่วนถูกสุขลักษณะ ที่สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก ปลอดภัย อย่างน้อย 1 ห้อง	8	-	-	/
		9. เป็นพื้นที่ปลอดบุหรี่ หรือแยกพื้นที่สูบบุหรี่ ซึ่งมีการระบายอากาศที่ดี พร้อมแสดงเครื่องหมายไว้อย่างชัดเจน *	9*	/	/	/

หมายเหตุ*** ในกรณีที่มีเรือมีความยาวเกินกว่า 24 เมตร ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกรมเจ้าท่าโดยเคร่งครัด คือ การกำหนดให้เรือมี Load Line

องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด	ลำดับที่ ตัวชี้วัด	ประเภทเรือ		
				เล็ก	กลาง	ใหญ่
		10. มีอุปกรณ์สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (2)	10	-	/	/
		11. ติดตั้งโคมไฟเดินเรือ และไฟอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ในลักษณะที่ปลอดภัย และใช้ได้ดี *	11*	/	/	/
		12. ตัวเรือสามารถผนึกน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบระบายอากาศที่ใช้การได้ดี	12	-	-	/
		13. มีการจัดเก็บเชื้อเพลิงอย่างเหมาะสม และปลอดภัย	13	/	/	/
1.2 อุปกรณ์ ช่วยชีวิต		1. มีพวงชูชีพ หรือเสื้อชูชีพ หรือเบาะนั่งที่มีลักษณะ และคุณสมบัติเป็นเครื่องชูชีพ ที่ใช้งานได้ดี ครบตามจำนวนผู้โดยสารตามข้อบังคับว่าด้วยการตรวจเรือ กำหนดจำนวนอยู่ในจุดที่เหมาะสม พร้อมใช้งาน ทุกชิ้น *	14*	/	/	/
		2. พวงชูชีพ หรือเสื้อชูชีพ หรือเบาะนั่งที่มีลักษณะ และคุณสมบัติเป็นเครื่องชูชีพ มีชื่อเรือ หรือเลขทะเบียนเรือที่อุปกรณ์ช่วยชีวิตทุกชิ้น	15	/	/	/
		3. มีน้ำยาดับเพลิงประจำเรือที่มีประสิทธิภาพ ครบตามจำนวนข้อบังคับว่าด้วยการตรวจเรือกำหนด ติดตั้งไว้ในจุดที่เหมาะสมพร้อมใช้งาน และมีชื่อเรือ หรือเลขทะเบียนเรือ แสดงไว้อย่างชัดเจน	16	/	/	/
		4. หากมีห้องโดยสาร ที่เป็นช่องกระจกต้องสามารถเปิด-ปิดได้สะดวก และมีขนาดไม่น้อยกว่า 0.50 x 0.50 เมตร กรณีห้องโดยสารที่มีช่องกระจกที่ไม่สามารถเปิด-ปิดได้ต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า 0.50 x 0.50 เมตร และต้องมีคานติดตั้งไว้ทุกกระยะ 2 เมตร *	17*	-	/	/

องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด	ลำดับที่ ตัวชี้วัด	ประเภทเรือ		
				เล็ก	กลาง	ใหญ่
		5. มียาสามัญประจำบ้าน และชุดปฐมพยาบาลที่มีคุณภาพ จัดเตรียมไว้ในจุดที่เหมาะสมพร้อมใช้งาน และไม่หมดอายุ	18	/	/	/
		6. มีน้ำดื่มที่สะอาดสำรองไว้ไม่น้อยกว่า 1 ลิตร ต่อ ผู้โดยสาร 1 คน	19	-	-	/
2. บุคลากร	2.1 คนขับ (ผู้ควบคุมเรือ/ นายท้ายเรือ) และ ช่างเครื่อง	1. มีความรู้ ความสามารถ และมีประกาศนียบัตรที่ไม่หมดอายุ ตามขนาด ประเภท และเขตการเดินเรือ แสดงพร้อมกัมกับบัตรประจำตัวที่ออกโดยหน่วยงานราชการ หมายเหตุ ***	20	/	/	/
		2. มีความสามารถศึกษาสภาพกระแส น้ำ สภาพท้องน้ำและบนน้ำของสถานที่ต่างๆ ตลอดจนระยะทางที่เรือต้องผ่านไป	21	/	/	/
		3. ตรวจสภาพตัวเรือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ ก่อนออกรเรือทุกครั้ง	22	/	/	/
		4. ไม่ขับที่เรือด้วยความประมาท และไม่ดื่มสุรา เสพของมีนเมา หรือสารเสพติด ขณะควบคุมเรือ	23	/	/	/
		1. บันทึกรับจำนวนหรือรายชื่อผู้โดยสารให้ครบถ้วนทุกครั้งก่อนออกรเรือ และควบคุมไม่ให้ปริมาณผู้โดยสาร และสัมภาระเกินที่กำหนด	24	-	/	/
		2. แนะนำตน และชี้แจงการปฏิบัติตนขณะโดยสาร และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการใช้อุปกรณ์ช่วยชีวิตอย่างคร่าวๆ แก่ผู้โดยสารทุกครั้ง	25	/	/	/
		3. แจ้งผู้โดยสารล่วงหน้าทุกครั้งที่จะผ่านบริเวณ หรือสภาพภูมิอากาศ ที่อันตราย และแนะนำการเตรียมตัวเพื่อความปลอดภัย	26	/	/	/
		4. ว่ายน้ำได้ สามารถช่วยเหลือและปฐมพยาบาลผู้โดยสารได้	27	/	/	/
		5. มีช่างเครื่องยนต์ประจำเรืออย่างน้อย 1 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประกาศนียบัตรที่ไม่หมดอายุ ตามขนาด ประเภท และเขตการเดินเรือ แสดงพร้อมกัมกับบัตรประจำตัวที่ออกโดยหน่วยงานราชการ *	28*	-	/	/

หมายเหตุ*** ในกรณีที่คนขับเรือและช่างเครื่องเป็นคนคนเดียวกัน จะต้องมียบัตรประจำตัวที่ออกโดยหน่วยงานราชการทั้ง 2 ประเภท

องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด	ลำดับที่ ตัวชี้วัด	ประเภทเรือ	
				เล็ก	กลาง ใหญ่
		6. มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ คอยให้ความช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัย แก่ผู้โดยสารภายในเรือ หรือบริเวณท่าเทียบเรือ อย่างน้อย 1 คน	29	/	/
2.3 เจ้าของเรือ และผู้ประกอบการ		1. จดทะเบียนเรือ และ/หรือมีใบอนุญาตใช้เรืออย่างถูกต้อง และไม่หมดอายุ (ทุกปี) *	30*	/	/
		2. ตรวจสภาพตัวเรือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ ตามระยะเวลาที่กำหนด (ทุกปี) *	31*	/	/
		3. ส่งเสริมให้มีการอบรม การปฏิบัติในกรณีฉุกเฉินต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ (ทุกปี)	32	-	/
		4. ทำประกันภัยสำหรับผู้โดยสาร (หรือโดยผู้ประกอบการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางครั้งนั้น) ตามจำนวนที่อนุญาตให้บรรทุกได้ โดยวงเงินประกัน ไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ. ประกันภัยบุคคลที่ 3 (ทุกปี) *	33*	/	/
หมวดที่ 2. คุณภาพ ความเป็นธรรม และสิทธิมนุษยชน (X 2)					
3. คุณภาพการให้บริการของพนักงาน	3.1 ด้านบุคลิกภาพ	1. ปฏิบัติตน และสนทนาอย่างสุภาพ และเป็นมิตรต่อผู้โดยสาร	34	/	/
		2. แต่งกายสุภาพ สะอาด มีสัญลักษณ์แสดงความเป็นพนักงานประจำเรือที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน	35	/	/
3.2 ด้านทักษะ		1. มีทัศนคติ และทักษะที่ดีในการทำงาน สามารถรับผิดชอบงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	36	/	/
		2. มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ เส้นทาง และเกร็ดอื่น ๆ ของสถานที่นำเที่ยว ตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ	37	/	/
		3. สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และ/หรือ ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ	38	-	/

องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด	ลำดับที่ ตัวชี้วัด	ประเภทเรือ		
				เล็ก	กลาง	ใหญ่
4. ความ เป็นธรรม ในการบริการ ของผู้ประกอบ การ และ พนักงาน	4.1 ด้าน กฎหมาย	1. ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายการคมนาคมทางน้ำอย่างเคร่งครัด 2. ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเคร่งครัด	39	/	/	/
	4.2 ด้าน จริยธรรม และศีลธรรม	1. รักษาความสัตย์สุจริตในการให้บริการ เช่น อัตราค่าบริการ การนัดหมาย เป็นต้น 2. มีความยืดหยุ่นในการให้บริการร้องขอ และไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี	40 41 42	/	/	/
5. สิทธิ มนุษยชน	5.1 ผู้ประกอบ การและ	1. ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานกำหนด เรื่องค่าจ้าง และสวัสดิการ 2. ไม่ใช้แรงงานเด็ก สตรี และต่างชาติด้อย่างผิดกฎหมาย	43 44	/	/	/
	5.2 ผู้ประกอบ การและ พนักงาน	1. ไม่สนับสนุนให้มีการขายบริการทางเพศ เล่นการพนัน หรือกิจกรรมที่ขัดต่อ ศีลธรรมอันดี 2. ให้บริการอย่างเท่าเทียมกันทุกเชื้อชาติ ศาสนา 3. คำนึงถึงความสะอาดปลอดภัยของคนพิการ คนชรา เด็ก และสตรีมีครรภ์	45 46 47	/	/	/
หมวดที่ 3. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ (X 1)						
6. มาตรการ เกี่ยวกับเรือ	6.1 การใช้ ทรัพยากร และการ รักษา สิ่งแวดล้อม	1. ลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรต่อสภาพแวดล้อม เช่น ถุงพลาสติก กระป๋องโลหะ เป็นต้น	48	/	/	/
		2. มีการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสีย ทั้งบนเรือและแหล่งท่องเที่ยวอย่าง มีประสิทธิภาพ	49	/	/	/
		3. มีการป้องกันเขม่าควัน และน้ำมันจากเรือที่อยู่ในปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายต่อ สภาพแวดล้อม	50	/	/	/

องค์ประกอบ	เกณฑ์	ตัวชี้วัด	ลำดับที่ ตัวชี้วัด	ประเภทเรือ		
				เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4. มีการป้องกันเสียงดังรบกวนจากเครื่องยนต์ และกิจกรรมนันทนาการให้อยู่ในระดับที่ไม่รบกวนต่อสภาพแวดล้อม	51	/	/	/
		5. กรณีเล่นเรือในช่วงกลางคืน ไม่ใช้แสงสว่างในลักษณะที่รบกวนต่อสภาพแวดล้อม	52	/	/	/
	6.2 การ ควบคุม	1. รมั้ตระวังไม่ให้เกิดการทำลาย หรือรบกวนสัตว์น้ำ พืชรพรรณ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น แนวปะการัง ป่าชายเลน หินงอกหินย้อย เป็นต้น	53	/	/	/
7. มาตรการ เกี่ยวกับแผน และกิจการร การท่องเที่ยว	7.1 แผนการ นำเที่ยว	1. จัดโปรแกรม และสถานที่การนำเที่ยวให้สอดคล้องกับฤดูกาล และตารางน้ำขึ้น - ลง หลีกเลี่ยงฤดูการผสมพันธุ์ และวางไข่ของสัตว์น้ำ	54	/	/	/
	7.2 กิจการร การท่องเที่ยว	1. จัดให้มีกิจกรรม การให้ความรู้ หรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบนิเวศตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ เช่น เก็บขยะริมหาด ปลูกกล้าไม้ชายเลน เป็นต้น	55	-	/	/
		2. ไม่สนับสนุนให้มีการทำลายระบบนิเวศ เช่น เก็บเปลือกหอย ปะการัง หรือปลาสวยงาม เป็นต้น	56	/	/	/
หมวดที่ 4. ความสอดคล้องกับสังคม และชุมชน (X 1)						
8. มาตรการ เกี่ยวกับ กิจการร	8.1 การ สนับสนุน	1. อนุรักษ์ และสนับสนุนสิ่งที่ดีงามของชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรม ทัศนียภาพ เป็นต้น	57	-	/	/
	8.2 การมี ส่วนร่วม	1. สร้างความเข้าใจ และให้ความร่วมมือกับชุมชน เช่น เข้าร่วมกับองค์กรของพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง 2. เสริมสร้างกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์ร่วมกัน เช่น การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น	58	-	/	/
			59	-	/	/

หมายเหตุ :	/	หมายถึง	เป็นตัววัดที่นำมาพิจารณาในเรือรับจ้างนำเที่ยวประเภทนั้น
	-	หมายถึง	เป็นตัววัดที่ ไม่ นำมาพิจารณาในเรือรับจ้างนำเที่ยวประเภทนั้น
	(1)	หมายถึง	คะแนนเต็มที่ใช้สำหรับตัววัดนั้น
	(x1)	หมายถึง	ตัวคูณน้ำหนักที่ให้สำหรับหมวดนั้น
	*	หมายถึง	ตัววัดบังคับ

มาตรฐานเรือรับจ้างนำเที่ยว (ขนาด เล็ก, กลาง และ ใหญ่)

เรือรับจ้างนำเที่ยวขนาดเล็ก						
หมวดที่	เนื้อหาหมวด	น้ำหนัก หมวด	จำนวน ตัวชีวิต	น้ำหนัก ตัวชีวิตรวม	น้ำหนัก หมวดรวม	การคิดคะแนน
1	ความปลอดภัย	x3	21	48	144	คะแนนเต็ม = 224x3 = 672 คะแนน
2	คุณภาพ ความเป็นธรรม และสิทธิมนุษยชน	x2	13	31	62	
3	การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และ ทรัพยากรธรรมชาติ	x1	8	18	18	คะแนนผ่านมาตรฐาน 80% = 537.60 คะแนน
	รวม		42	97	224	

เรือรับจ้างนำเที่ยวขนาดกลาง						
หมวดที่	เนื้อหาหมวด	น้ำหนัก หมวด	จำนวน ตัวชีวิต	น้ำหนัก ตัวชีวิตรวม	น้ำหนัก หมวดรวม	การคิดคะแนน
1	ความปลอดภัย	x3	27	61	183	คะแนนเต็ม = 275x3 = 825 คะแนน
2	คุณภาพ ความเป็นธรรม และสิทธิมนุษยชน	x2	14	33	66	
3	การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และ ทรัพยากรธรรมชาติ	x1	9	20	20	คะแนนผ่านมาตรฐาน 80% = 660 คะแนน
4	ความปลอดภัยกับสังคม และชุมชน	x1	3	6	6	
	รวม		53	120	275	

เรือรับจ้างนำเที่ยวขนาดใหญ่						
หมวดที่	เนื้อหาหมวด	น้ำหนัก หมวด	จำนวน ตัวชี้วัด	น้ำหนัก ตัวชี้วัดรวม	น้ำหนัก หมวดรวม	การคิดคะแนน
1	ความปลอดภัย	x3	33	69	207	คะแนนเต็ม = 299x3 = 897 คะแนน
2	คุณภาพ ความเป็นธรรม และสิทธิมนุษยชน	x2	14	33	66	
3	การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และ ทรัพยากรธรรมชาติ	x1	9	20	20	คะแนนผ่านมาตรฐาน 80% = 717.60 คะแนน
4	ความสอดคล้องกับสังคม และชุมชน	x1	3	6	6	
	รวม		59	128	299	

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

ว่าที่ร้อยตรีอานุกาพ เกษรสุวรรณ
นายภาสิต พุ่มชูศรี
นางสุพิทย์ วีระใจ
นางนิรมล เปลียนจรรยา

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
รองอธิบดีกรมการท่องเที่ยว
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาตรฐานบริการท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำ

นางสาวรัตนาวลัย ชันติจันฤไชย
ว่าที่ร้อยเอก ลันติพงศ์ บุญเลิศ
นายชัชณพงศ์ อติลักษณ์เมธี

นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการพิเศษ
นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ